

ACC. N:R M. 12585:1-6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: Skåne Upptecknare: Bengt-Arne Persson, Dagsåkers
Härad: Torna Berättare: Nel. Andersson, Laskalånga
Söcken: Laskalånga Berättarens yrke: vårare
Uppteckningsår: 1952 Född år 1874 i Norberg, Västm. l.; infl. 1900.

När den nya tiden kom till bygden. s. 1-6. LUF 73.
m. m.

Skriv endast på denna sida

ACC. N:R M. 12585: /.

När den nya tiden kom till bygden.

Jag var den förste, som började bygga på Kullen, och jag har givit området detta namn efter ett nöjesfält i Falun, som låg lika vackert, som detta. De, som bor i huset bredvid ville kalla det Rosendala, men det lade jag mig emot, eftersom jag var först hitkommen. Namnet Kullen fick området trån och med den dag jag köpt tomt. Tidigare hette det Svinabacken (ant. allmänning före skiftet - inrymmer Heden nr. 1, Rosendala nr. 1 och Kullen) Min tomt är 889/6300 mantal och avstyckat från nr.13 Lackalänga. Hela Kullen omfattar 6000 m² och Heden 9 tunnland. Så småningom började flera bygga här, de flesta från Furulund.

I Axel Anderssons köpekontrakt står det fel avsöndringssiffror och 1931 blev detta ändrat.

Lägenheten Kullen nr. 4 eller Lackalänga 13¹⁵ om 0,05 hektar, genom länsstyrelsen resolution den 20 aug. 1906 fastställd såsom avsöndring från hemmansdelarna 889/63000mantal litt. A. nr. 13 Lackalänga /13⁵/ och 11/6300 mantal litt. C. nr.13 Lackalänga /13⁷/.

Motstående lägenhet är rätteligen avsöndrad från endast 889/6300 mantal litt. A. nr. 13 Lackalänga.

Stockholm 9 nov. 1931.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

1.

ACC. N:R M. 12585:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Elnätet. Till en början hade man järntråd till ytterledning, men vid prov d. 13 jan. 1921 så visade det sig, att där blev för mycket svinn. Andersson var ordf. i energifören., som bildades 1918. Den 14 okt upptog den ett lån på 4000 kr. och sedan uppgjordes kontrakt med Wigren. På kvällen den 19 nov. hade vi ljus i alla hus på Kullen. År 1926 satte vi cementstolpar. År 1937 slutar inventarieförteckningen på tillgångar 11428,47 kr. År 1945 såldet elnätet till Lackalänga kommun (18 febr.) för 11000 kr. Redan 1944 ville fabriken köpa nätet, men vi ville inte sälja det till dem.

2.

Kloakledning. År 1924 ordnade vi med kloakledning för hela området för en kostnad av 6937, 75 kr. Följande år beslöts, att energifören. skulle handhava omvårdnaden av detta nät.

Brunnar. Varje fastighetsägare har sin brunn på tomten, som han själv får ombesörja. Vattanståndet är 15-16 m. Det är friskt och gott vatten fast kalkhaltigt.

Tutarebacken. På andra sidan ån ligger Tutarebacken, och där ligger flera gamla gravhögar. I en av dessa skall Thord Toll ligga begravnen. Han var kristen, men lät ombesörja begravning i sina fäders gravkulle. Det var år 1301.

Silvas hög vid Viken. Sägner berättar, att en viking ska ligga

2

begraven där.

Vägar. Vägen genom Lackalänga by gick i äldre tider väster om kyrkan. Se Linnés Skånska Resa.

3.

Landsvägsbron över järnvägen norr om Kullen invigdes den 27 juni. 1932. Den är 87 m. lång, körbanan 6 m. bred men 1 m. bred gångbana på vardera sidan. Den vilar på 14 m. höga pelare och vägbanan är 7,5 m. över spåret. Kostnaderna gick till 140000 - 150000 kr. Ritningarna uppgjordes av ing. Nils Pålsson i Lund för ett arvode av 5000 kr. (plus 3945 kr., som han begärde därutöver) Väg-hållningsskyldiga vägrade att betala och efter rättegång fick de i alla fall betala 9945 kr. + 1000 kr. i omkostnader.

Fabriken. Våra fruar hade ofta hemarbete för att vi skulle kunna klara oss lite bättre. Det bestod i att granska tygräckor. Fattades det trådar, så skulle de sticka dit sådana. Betalningen var olika - ibland kunde det hända, att de inte hade mer än 90 öre för en räcka på över 60 m. Alla ogifta karlar måste äta på fabriken's ångkök, "trucksystem". Denna dirigering rönt mycket motstånd. Fabriken hade också en hornorkester, och där var en man, som de kallade för Blåsar-Pelle, som skötte basen. Det gick trots att han inte kunde läsa noter.

ACC. N:R M. 12585:4

Strejk. År 1906 var det strejk vid fabriken, men ej 1909 under den allmänna strejken.

Spinneri. I Lackalänga by fanns ett spinneri, som vid 1800-talets slut övertogs av Yllefabriken. Det var både ylle och län. Spinnmästare var Hanström, kallad "Hjälten på Port Arthur".

Cementgjuteri. Ägaren hette Wallin. Nu har fabriken ullager där.

Den enda sammanslutning innan arbetarorg. var IOGT. Fackfören. hade sina sammanträden till en början i IOGT:s samlingslokal. Fackfören. bildades den 13 juli 1906. Den 2 juli 1909 fick vi en lämplig tomt för uppförande av ett Folkets Hus. Samma år hade vi en friluftsfest, som gav 575 kr. i vinst, och denna summa blev grundplåten till Folkets Hus. I maj 1910 bildades Folkets Hus fastighetsfören. u. p. a. med andelar på 10 kr. Under åren 1910 - 11 hade vi friluftsfester, vars nettoinkomst + andelar gav en summa på 4460 kr. Den 11 okt. godkändes ritning för områdets planering och plantering. Området var 4½ tunnland. Köpeskilling 6000 kr. Först i mars 1922 behandlades på allvar byggnadsfrågan. Den 3 okt. 1924 var ritning och kostnadsförslag färdiga. Under nov. påbörjades byggandet. Den 18 sept. 1925 blev byggnaden färdig och invigdes då under namnet Solbacken. Hela värdet 68000 kr. (1925). Skuld 27000 kr. Intill byggnaden ligger en ättehög.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

4.

Demonstration. Den första demonstrationen vid 1 maj var 1908, och den gick till Kävlinge. Andersson hade på sin tomt just rest en flaggstång. De enda för övrigt, som hade flaggstänger i byn, var på den tiden skolan och stationen. Naturligtvis flaggade A. dagen till ära. Men, när tåget passerade förbi, skrek de till A., att det är ingen riktig socialist, som ärar svenska flaggan.

5.

-
Postgång. Ända tills 1927 fick vi själva hämta posten på Furulunds station. Nu kommer postman dagligen.

-
Järnvägen Malmö-Billesholm invigdes 1888. Den 20 nov. 1934 kom det första elloket genom Furulund. Förhandlingarna om järnvägsbygget fördes på Åkarps gästgivaregård den 15 juli 1875.

-
År 1908-09 kom ett förordnande om att stationen inte skulle stava sitt namn Lackalänga utan Lackalänge.

-
Mentalitet. Vid en stor brand i Stävie år 1900, omedelbart bortom Lackalängas gräns, gjordes inga ansatser av arbetarna vid Yllefabriken, vilka åsåg det hela, att rädda något. Detta emedan det var i Stävie.

En annan gång ett par år senare, minns jag, att det brann här i Furulund. Folk rusade bort till brandstationen, men det dröjde innan brandchefen kom och under tiden gjorde ingen ett handtag.

ACC. N:R M. 42585:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Huset hann brinna ner, och en gammal gumma blev innebränd.

Träd. I Lackalänga by, vid skräddare Nilssons, står det ett träd, som lär vara mycket sällsynt. Det bär vita blommor och den arten är bl.a. vår konungs älsklingsträd. (en hortensiaart)

Ljungpig - växt, som liknar puktörne med ärtliknande blommor.

Backsippa - Tulsatilla.

Hornstagg - en fisk, som levde i en bäck, långsträckt, som ett finger, gäddliknande.

Ollonborrar. När vi kom hit 1906, så kunde det ibland hända att det om kvällarna var så tjockt med ollonborrar, att luften blev alldeles svart. Man kunde plocka dem hektolitervis.

Medel mot tandvärk. Man går till skogen och söker upp en räv och skrämmer den så, att den ger träck. Så skall man taga detta innan det når marken och lägga det på tanden.

6.

skämt